

Jakob Arnoldi: *Den offentlige ekspert*. Samfundslitteratur 2005

I *Den offentlige ekspert* definerer Jakob Arnoldi ikke begrebet viden. Tættest på en definition kommer Arnoldi når han taler om vidensproduktion. Viden produceres altså i Arnoldis perspektiv hovedsaglig af akademikere og eksperter. Man forstår at i modsætning til viden er informationer noget der simpelthen 'er'. Mening, den sidste i trekløveret, skabes blandt andet af eksperterne gennem fortolkning (se fx s. 19ff).

Det fremgår også af bogens analyse og diskussion at Arnoldi opfatter viden som noget den enkelte ekspert eller intellektuelle besidder og har erhvervet sig gennem videnskabeligt arbejde, erfaring eller måske, i den intellektuelles tilfælde, simpelthen ved at være i besiddelse af en kunstnerisk eller filosofisk begavelse.

Det forstås endelig mellem linjerne at eksperten kan vælge at dele ud af denne viden når blot hun eller han er i besiddelse af den. Komplexiteten består i mængden af information, og ekspertens opgave er at reducere kompleksiteten, at skabe mening af de mange informationer. Den viden eksperten besidder, anvendes her som et værktøj.

Som jeg ser det, er der for os er der flere interessante emner til diskussion i Arnoldis antagelser:

Hvad er viden i det hele taget?

Hvordan opstår/produceres/skabes/etableres viden?

Hvad er forholdet mellem vidensproduktion og vidensformidling? Og fortolkning?

Kontrasten mellem de ret forsigtige ideer i mit eget projekt og Arnoldis antagelser giver anledning til en række pointer. Som pilotprojekt i min ph.d. har jeg gennemført en række kvalitative interview med medarbejdere i et større dansk konsulenthus. Alle deltog i den samme skriveproces: udarbejdelsen af en rapport bestilt af en dansk offentlig organisation. Arbejdet omfattede en omfattende indsamling og bearbejdelse af informationer. Vidensproduktionen blev bestemt af, påvirket af, begrænset af, formet ud fra en lang række faktorer: skribenternes individuelle faglige baggrund; sociale dynamikker; krav til rapportens omfang og struktur; konsulenternes bevidsthed om mediebevågenhed; tidsmæssigt pres m.m.

I et kollaborativt projektarbejde ligger den viden der produceres, et sted midt i mellem deltagerens individuelle viden. Den kollektive viden er et *potentiale*, ikke en given ting.

Det får mig til at tænke på at viden ikke nødvendigvis er noget man har, men noget der hele tiden skal skabes i en kollaborativ proces: for eksempel ved at eksperten fortolker viden i et tv-program; mellem seer og tv-program; i den dynamik der opstår mellem tekst og læser; i samspillet mellem forskellige personligheder og fagligheder i en vidensproducerende gruppe. Måske kunne man gå så vidt som til at hævde at viden udelukkende eksisterer når den bearbejdes og fortolkes kollektivt, i en given situation, altså oven i

købet med et tidsperspektiv. (Det er der formentligt skrevet tykke bøger om allerede.) Det er måske at gå for vidt – hvad skal vi så skrive på vores CV? – men et sted midt i mellem?

En anden indsigt der ligger lige til højrebænet ift. mit eget ph.d.-projekt, er at der i erhvervslivet og organisationslivet i øvrigt produceres viden af høj kvalitet i stort omfang. Hard core vidensproduktion er på ingen måde begrænset til akademiske miljøer og politisk motiverede tænketanke, selv om vilkårene for vidensproduktion naturligvis er anderledes uden for disse. De skriveprocesser jeg interesserer mig for, findes netop i forbindelse med udarbejdelsen af rapporter, evalueringer m.v., altså komplekse tekster der er det endelige produkt i en omfattende vidensproduktion. At vidensproduktion og -formidling er indbyrdes afhængige er selvfølgelig en væsentlig indsigt i mit projekt.

Ekspertter findes også andetsteds end i den massemedierede offentlige sfære. For eksempel er der hele den, ofte med foragt omtalte, 'management-litteratur' der fungerer i et tæt kredsløb med en kursus-, konference- og foredragskultur for ledere i virksomheder og organisationer. Her kan formentligt findes dynamikker lignende og relateret til dem Arnoldi omtaler, og så alligevel anderledes, idet vilkårene for produktion og konsumtion af viden er anderledes. For eksempel finder man sjældent den topleder der ikke spørger til bundlinjen; et krav som i velfærdsstaten ikke per automatik får førsteprioritet. Og når det er [Teknologisk Institut](#) (en privat virksomhed med almennyttige opgaver, delvist finansieret af staten) og individuelle operatører der inviterer til kurser og konferencer, og ikke journalister og nyhedsredaktører der bestemmer hvad der har nyhedsværdi og relevans, hvad sker der så for vidensformidlingen? Hvis man udelukkende ser på eksperter i massemediernes, bliver billedet forvrænget. Der er mange andre offentligheder end tv-seere og avislæsere.

Måske kan man arbejde med et agora-begreb der ikke alene er en "mediekonstrueret offentlig sfære" (Arnoldi, s. 32), forstået som den almindelige offentlighed, Danmarks befolkning; men i stedet ser på flere offentlige sfærer og former for mediering. Eller noget i den retning.

Endelig, som antydte længere oppe, er jeg, vores institutnavn og projektnavn til trods, skeptisk over for begrebet 'vidensformidling', i hvert fald som det beskrives af Arnoldi. Det antyder at man har en viden som man uproblematisk – så længe journalisten arter sig – formidler videre til en velvillig modtager. 'Fortolkning' og 'meningsskabelse' lægger op til en mere subjektivt og kollaborativt præget proces, påvirkelig af mange faktorer.